

معرفی‌های گزارشی

- کاربردی بودن آن برای همه مبلغان و فرهنگیان و علاقه‌مندان آشنایی با معارف صحیفه: علاوه بر کارآیی ویژه فرهنگ موضوعی صحیفه برای محققان، این کتاب می‌تواند مبلغان، فرهنگیان و تمام علاقه‌مندان آشنایی با معارف موجود در صحیفه را برای رسیدن به اهدافشان یاری دهد.

◇ دائرةالمعارف یهود، یهودیت و صهیونیسم: مدرن‌سازی و فرهنگ

عبدالوهاب میسری، ترجمه مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های تاریخ خاورمیانه، چاپ اول، دبیرخانه کنفرانس بین‌المللی حمایت از انتفاضه فلسطین، تهران، ۱۳۸۳، ج ۳، ۵۵۵ ص، رحلی.

جلد سوم این دایره‌المعارف در دو بخش تدوین شده است. بخش نخست (مدرنیسم) مشتمل بر این موضوعات است: مدرنیسم تا پست مدرنیسم؛ سکولاریسم (و امپریالیسم)، یهودیت و اعضای گروه‌های یهودی؛ مدرنیسم و اعضای گروه‌های یهودی؛ رهاسازی؛ روشنگری یهودی؛ سرمایه‌داری و گروه‌های یهودی؛ سرمایه‌داران یهودی جهان (جز آمریکا)؛ سرمایه‌داران یهودی (ایالات متحده آمریکا)؛ سوسیالیسم و گروه‌های یهودی. بخش دوم نیز با عنوان «فرهنگ گروه‌های یهودی» این عناوین را شامل می‌شود: فرهنگ‌های گروه‌های

لغت‌نامه صحیفه سجادیه از میان کارهای به زمین مانده با تهیه و تدوین یک فرهنگ موضوعی و انجام کاری کلیدی در این زمینه، راه تحقیق را به یاری خدا بر پژوهشگران آسان کند و به قدر بضاعت خود خدمتی به آستان علی بن الحسین (ع) نماید.

ویژگی‌های فرهنگ موضوعی صحیفه: - ماندگاری این اثر و استفاده فراگیر از آن: این اثر، اثری ماندگار به ماندگاری کلام امام (ع) خواهد بود، زیرا معمولاً هر نوع برداشت و فهمی نقد و کهنه می‌شود و بالاخره با آمدن سبک‌ها، روش‌ها و اصطلاحات جدید به تدریج به فراموشی سپرده خواهد شد جز آنچه به منبع وحی متصل باشد و نگارنده بر این باور است که محققان علاقه‌مند به صحیفه با طیب خاطر برای تحقیق به این متن مراجعه می‌کنند.

- جلب اعتماد محققان: اعتماد محقق به این که هیچ لغتی از قلم نیفتاده و در دست داشتن عناوین و جمله‌هایی که به یقین می‌توان گفت کلام امام (ع) است نه برداشت فرد.

- سرعت بخشیدن به کار محققان: هر فرد محققی می‌تواند تمام جملاتی را که حاوی نمایی مورد نظر موجود در صحیفه است به راحتی بیابد خواه موضوعیت داشته باشد یا نداشته باشد.

کلیات

◇ آشنایی اجمالی با اولین فرهنگ جامع موضوعی صحیفه سجادیه

کتاب ترنم آفتاب اولین فرهنگ جامع موضوعی صحیفه است که با زرفنگری‌های ادبی و علمی و ذوقی خاص به رشته تحریر درآمده است. مؤلف این کتاب با طرح ۱۴۰۰ نمایه متناسب با کلمات موجود در صحیفه در طول ۳۶۲ صفحه، با سبکی نو، به دسته‌بندی مطالب صحیفه پرداخته و بدین ترتیب راه را برای تمام علاقه‌مندان آشنایی با معارف صحیفه آسان نموده است.

انگیزه نگارش: اهتمام فراوان شیعیان به روایت و نقل صحیفه سجادیه، خوش‌بختانه موجب شد پنجاه و چهار دعا از این مجموعه، محفوظ و به عنوان یکی از مستندترین متون اسلامی باقی بماند. اما پس از گذشت قرن‌ها و علی‌رغم شرح و ترجمه‌هایی که از صحیفه سجادیه شده، هنوز متن بی‌نظیر و فحوای بی‌بدیلش در غربت است و همواره در انتظار تلاش ادبا، محققان و اندیشمندان است که نقاب از رخ بی‌مثالش بردارند و عالم را از گرمی آفتاب وجودش بهره‌مند سازند.

غربت صحیفه سجادیه مؤلف را بر آن داشت که پس از به پایان رساندن تألیف

یهودی: تعریف و دشواره؛ فولکلور (خوراک و پوشاک) گروه‌های یهودی؛ هنرهای تجسمی و گروه‌های یهودی؛ دشواره موزه یهودی؛ موسیقی، رقص و گروه‌های یهودی؛ کم‌دی، سینما و گروه‌های یهودی؛ ادبیات یهودی و صهیونیستی؛ ادبیات عبری زبان؛ زبان و گویش‌های گروه‌های یهودی؛ فیلسوفان گروه‌های یهودی؛ جامعه‌شناسان یهودی؛ تعلیم و تربیت در گروه‌های یهودی از آغاز تا دوران معاصر؛ تعلیم و تربیت در گروه‌های یهودی دوران معاصر.

◀ فلسفه و کلام

◊ دین، مراسم مذهبی و فرهنگ

شون مک لافلین، ترجمه افسانه نجاریان، چاپ اول، نشر ریش، اهواز، ۱۳۸۳، ۱۰۴ ص، رقعی. نویسنده در آغاز در خصوص مراسم مذهبی ادیان معتقد است که عملکرد اصلی مراسم، برقراری نوعی ارتباط است که به دو شیوه صورت می‌گیرد: مرتبط کردن مردم و عقاید خاص اشرافی آنها درباره این که وجود متعالی چه قدرتی در عالم هستی دارد؛ مرتبط کردن گروه و فرد که اغلب باعث کمک به ایجاد اتحاد بین این دو می‌شود و در عین حال به وضعیت موجود نیز مشروعیت می‌بخشد. چند رویکرد کلی به مراسم مذهبی، دورکیم و عملکرد مراسم مذهبی، رویدادهای سرنوشت‌ساز، مراسم غیر مذهبی، فرهنگ، دین و فرهنگ، مراسم مذهبی، سمبل‌ها و قدرت عناوین اصلی کتابند. در پایان کتاب واژه‌نامه متن درج گردیده است.

◊ آیا اعتقاد به خدا عقلانی است؟

زگس نظرزاد، چاپ اول، دانشگاه الزهراء (س)، تهران، ۱۳۸۳، ۲۵۶ ص، وزیری.

کتاب حاضر مشتمل بر سه فصل است: فصل اول به شناخت جایگاه و بستر

تاریخی آرای پلنتینگا اختصاص دارد. در فصل دوم دیدگاه الوین پلنتینگا تحلیل و بررسی شده و فصل سوم به نقد و ارزیابی دیدگاه پلنتینگا اختصاص یافته است. گفتنی است نخستین بار فیلسوف دین معاصر آمریکایی، الوین پلنتینگا اصطلاح معرفت‌شناسی اصلاح شده را به کار بست. وی در سال ۱۹۸۰ با قرائت مقاله‌ای تحت عنوان «اعتراض پیروان سنت اصلاح شده به الهیات عقلی» در انجمن فیلسوفان کاتولیک این اصطلاح را به میان آورد. وجه تسمیه این اصطلاح، ارتباط آن با شاخه اصلاح شده کالونیستی مسیحیت است و در واقع این معرفت‌شناسی تا حد زیادی از سنت کلامی و دعای معرفت‌شناختی جان کالون ملهم است. اما به نظر می‌رسد با وجود ارتباط مذکور، پذیرش معرفت‌شناسی اصلاح شده منوط به پیر و کالون بودن یا حتی مسیحی بودن نیست.

◊ عوفی شدن در غرب مسیحی و شرق اسلامی
علیرضا شجاعی زند، چاپ اول، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل، تهران، ۱۳۸۳، ۲۳۸ ص، رقعی.

عرفی شدن یا سکولاریسم مجموعه نظریاتی است که عمدتاً از تأملات نظری ناشی از سرگذشت تاریخی مسیحیت در غرب پس از خروج از عصر ایمان و ورود به دوران مدرن نشأت گرفته است. این فرایند تاریخی مانند هر پدیده تاریخی منحصر به فرد ناشی از ویژگی‌ها و مقتضیات فرهنگی، تاریخی و اجتماعی خاص خود بود. امروزه این پدیده وارداتی صورت و القایی دارد و الگوی اجتناب‌ناپذیر توسعه به شیوه غربی تلقی می‌شود، آن هم بدون در نظر گرفتن تفاوت محتوا و مقتضیات فرهنگی، اجتماعی و تاریخی. نویسنده در این کتاب به بررسی مقایسه‌ای و تطبیقی زمینه‌های عرفی شدن در غرب مسیحی و

شرق اسلامی دست زده و این انگاره اسطوره‌سان را واکاوی می‌کند.

◊ مسیح یهودی و فرجام جهان (مسیحیت سیاسی و اصول گرا در آمریکا)

رضا هلال، ترجمه قیس زعفرانی، چاپ اول، هلال، تهران، ۱۳۸۳، ۲۶۸ ص، رقعی.

این اثر ترجمه کتاب المسیح الیهودی و نه‌ایه العالم نوشته رضا هلال است درباره جریان مسیحیت صهیونیستی و نقش آن در تحولات سیاسی و اجتماعی آمریکا و نحوه حضور یکپارچه غرب در خاورمیانه و جغرافیای سرزمین‌های اسلامی طی سال‌های پایانی قرن بیستم و سال‌های آغازین قرن بیست و یکم. فصل اول به ریشه‌های مسیحیت یهودی در تاریخ مسیحیت و تاریخ غرب می‌پردازد و تحلیل خود را از ظهور قدیس پولس تا جنبش اصلاح طلبانه پروتستان‌ها و سپس عصر انقلاب اروپا تا دوره امپریالیستی بریتانیا ادامه می‌دهد. فصل دوم به بحث و بررسی در نشسو و نمای مسیحیت یهودی در آمریکا و سپس تبدیل شدن آن به مسیحیت صهیونیستی تا برانگیخته شدن دولت اسرائیل می‌پردازد. فصل سوم بحث و گفتگو درباره آغاز جنبش احیای مذهبی در ایالات متحده آمریکا از دهه پنجاه و سپس به قدرت رسیدن آنجیلی‌های افراطی در دهه هفتاد و ارتباط آن با به قدرت رسیدن مسیحیت صهیونیستی در آمریکا را دربر می‌گیرد. برخی از عناوین فصل‌های دیگر کتاب بدین قرار است: به قدرت رسیدن راست مسیحی و لابی مسیحی-صهیونیستی؛ اصول‌گرایی و خشونت و رساله جهانی صلیبی.

◊ ادیان شرقی در کافرکیشی رومی

فرانس والری ماری کومون، ترجمه تیمور قادری، چاپ اول، مؤسسه انتشارات امیرکبیر، تهران، ۱۳۸۳، ۲۹۲ ص، وزیری.

مؤلف در این کتاب با بررسی آیین‌های رقیب مسیحیت و آیین‌های مه‌ری، نیز با کندوکاو در آیین‌های رازورزانه شرق،

عناصر بر جای مانده از این آیین ها را در آرا و عقاید رایج در روم باستان ردیابی کرده به این نتیجه می رسد که جهان غرب به سرکردگی امپراتوری روم در نهایت تسلیم یک آیین شرقی می شود. همچنین وی استدلال می کند که جهان غرب پیش از ظهور مسیحیت نیز در مقابل دیگر ادیان شرقی سر تسلیم فرود آورده بود.

نویسنده می گوید: اروپا در زمان سوری دین باید نمایانگر تنوعی حیرت انگیز بوده باشد. اگرچه خدایان کهن و بومی ایتالیا، سلتی و ایری از اریکه به زیر آمده بودند، اما همچنان در میان توده ها پایگاه داشتند... تمام اشکال کافرکیشی همزمان مورد اقبال عمومی قرار گرفت و در میان توده ها ریشه دوآیند و این در حالی بود که یکتاپرستی خاص یهودیان هواداران خاص خود را داشت و مسیحیت نیز ضمن تحکیم و تقویت کلیساها و آیین خود به وسوسه های گیج کننده گنوسیسم میدان داد. یکصد نوع جریان متفاوت، مردم مردد و بلا تکلیف را به این سو و آن سو می کشید و یکصد نوع پند و اندرز به وجدان مردمان چنگ می زد... ادیان شرقی، که متوالیاً محبوبیت یافتند بر تغییر شکل کافرکیشی لاتین، تأثیری سرنوشت ساز نهادند. آسیای صغیر اولین منطقه ای بود که ایتالیا به پذیرش خدایان آن همت گماشت.

◊ قضا و قدر از دیدگاه ملاصدرا

حسن اسلامی، چاپ اول، دشاگر، قم، ۱۳۸۳، ص ۲۵۶، رفقی.

مباحثی که در این کتاب در حوزه قضا و قدر مطرح شده این عناوین را شامل می شود: معنای عنایت و قضا و قدر؛ در محل قضا قدر؛ آیا نظامی بهتر از نظام موجود می توان برای جهان تصور کرد؛ مسأله شرور در قضای الهی چگونه توجیه می شود؛ جبر و اختیار از دیدگاه مرحوم صدرالدین شیرازی و دعا و بندگی در حل

مشکلات چه تأثیری دارد. به تصریح نویسنده قضا و قدر به این معنا نیست که انسان در مقابل حوادث و رویدادها هیچ گونه اراده و آزادی از خود نداشته باشد... از نظر صدرالمتهلین و پیروانش قضا عبارت است از صدر علمیه و مثل نوریه که لازمه ذات حق تبارک و تعالی می باشد و هیچ گونه جعل و ایجاد بی آن تعلق نگرفته است و از اجزای عالم نیست، زیرا هیچ گونه حیثیت عدمی و جهت امکانی در آن راه ندارد، بلکه صورت علم حق تعالی است که هم قدیم به قدم ذات، و هم باقی است به بقای پروردگار. همچنین مؤلف خاطر نشان می کند که در موجودات مجرد و عالم بالا نظام سبب مسببی و رابطه علی و معلولی تغییرناپذیر است... ولی در موجودات غیر مجرد و عالم طبیعت در عین حال که تحت و قطعیت خود را از علل و اسباب قبلی خود می یابند و قانون علیت بر تمام مراتب آن حاکم است، چنین نیست که معلولی علل خاص معین داشته باشد و هیچ گونه تغییر و تخلفی در آن راه نیابد....

◊ راه و رسم منزلها: شرح منازل السائرین خواجه عبدالله انصاری

علی شیخ الاسلامی، چاپ اول، مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، تهران، ۱۳۸۳، ج ۲، ۳۶۲، ص، وزیری.

این نوشتار شرحی است بر منازل السائرین (اثر خواجه عبدالله انصاری) که در قرن چهارم هجری تحریر شده است). این کتاب ذکر منازل سیر و سلوک و عرفان است و در جلد دوم، این موضوعات مطرح گردیده است: وادی ها (احسان، علم، حکمت، بصیرت، فراست، تعظیم، الهام، سیکنه، طمأنینه، همت)؛ احوال (محبت، غیرت، شوق، قلق، عطش، وجدو، دهش، هیمنان، برق و ذوق)؛ ولایات (لحظ، وقت، صفا، سرور،

سر، نفس، غربت، غرق، غیبت و تمیکن)؛ حقایق (مکاشفه، مشاهده، معاینه، حیات، قبض، بسط، سکر، صحو، اتصال و انفصال)؛ نهایت (معرفت، فنا، بقا، تحقیق، تلبیس، وجود، تجرید، تفرید، جمع و توحید).

◊ جایگاه زن در خانواده و اجتماع در اسلام و یهودیت
محمدرضا جلیلی، چاپ اول، دستان، تهران، ۱۳۸۳، ۲۷۶، ص، رفقی.

جایگاه زنان در خانواده و اجتماع در دین اسلام و شریعت یهود در این نوشتار بررسی و مقایسه شده است. مباحث کتاب ذیل این عناوین سامان یافته است: آفرینش و ارزش زن (نگاهی به زن در ادوار تاریخ، آفرینش زن، فضیلت زنان)؛ زن در شکل گیری خانواده و اجتماع (ازدواج و تشکیل خانواده، معیارهای انتخاب همسر، نقش حجاب در خانواده و اجتماع، نقش زن در تزلزل خانواده و اجتماع)؛ حقوق زن در خانواده و اجتماع (حقوق مادی زن در خانواده و اجتماع، حقوق معنوی زن در خانواده و اجتماع، تعدی به حقوق زن در خانواده و اجتماع)؛ مشارکت زنان در اجتماع (حضور زنان در اجتماع، موانع حضور زنان در اجتماع، مشارکت زنان در اشتغال، زنان در مدیریت و رهبری جامعه)؛ دیدگاه اسلام و یهود درباره تعدادی از زنان وابسته به انبیا (همسر آدم(ع) و همسر نوح(ع)، سارا و هاجر، مادر موسی(ع)، خواهر موسی(ع)، همسر موسی(ع)، همسر و دختران لوط(ع)، زلیخا و ملکه سبا).

◊ نقدی بر فلسفه دین (هاسپرز)، خدا در فلسفه (خرمشاهی)، هرمنوتیک کتاب و سنت (مجتهد شبستری)

علی صفایی حائری، چاپ اول، لیلۃ القدر، قم، ۱۳۸۳، ۱۵۲، ص، رفقی.

این کتاب نقدی است بر بعضی شبهات کلام جدید و نوشته های دین پژوهی

معاصر. این کتاب شامل دو مقاله است: اولین مقاله، متن دست‌نویس نگارنده در نقد و بررسی بخش هفتم کتاب آشنایی با فلسفه تحلیلی به نام نقدی بر براهین اثبات وجود خدا و نیز نقد کتاب خدا در فلسفه بهاء‌الدین خرمشاهی است که آن هم ترجمه مقالات مربوط به برهان‌های اثبات وجود باری، نوشته و ویراسته پل ادوارز از دایره‌المعارف فلسفه است؛ دومین مقاله، نقد و بررسی کتاب هرمنوتیک کتاب و سنت نوشته محمد مجتهد شبستری است.

◇ تهافت الفلاسفه

محمد بن محمد غزالی، ترجمه حسن فتحی، چاپ اول، ناره، تهران، ۱۳۸۳، ۲۳۴ ص، وزیری.

این کتاب نوشته امام محمد غزالی (۴۵۰-۵۰۵ق) در نفی دیدگاه فیلسوفان (مشاییان) است که اینک ترجمه‌ای دیگر از آن عرضه می‌گردد. نویسنده این کتاب را در پنج مقدمه و بیست مسأله نگاشته است. وی در مقدمه اول می‌گوید: برای پرهیز از اطاله کلام و سهولت و یک دستی مباحث، فقط روایت فارابی و ابن سینا از حکمت مشاء را ملاک نقد خویش قرار خواهد داد. در مقدمه دوم اختلاف میان فیلسوفان و دیگران را به سه دسته تقسیم می‌کند و فقط در یک دسته که به اصول دین مربوط است لازم می‌داند که به معارضه با آنها بپردازد. مقدمه سوم بیانگر شیوه تخریبی غزالی است. مقدمه چهارم به بیان این مدعای غزالی اختصاص دارد که از میان مقدسات مورد ادعای فیلسوفان برخی‌ها ضروری نیستند (مانند ریاضیات) و برخی‌ها را نیز متکلمان تحت نام‌های دیگر تحصیل کرده‌اند (مانند منطق). از میان مسائل بیستگانه کتاب، مسأله اول به بررسی حدوث یا قدم جهان می‌پردازد. مسأله‌های دوم تا پانزدهم به اثبات خدا، توحید او، صفات او، از جمله علم او به

خودش و غیر خودش اختصاص دارد. مسأله‌های پانزدهم و شانزدهم به بررسی زنده بودن آسمان و غرض محرک آن اختصاص یافته‌اند. پس از این شانزده مسأله، مسائل مربوط به طبیعیات مطرح می‌شود و از میان آنها، مبحث علیت، مستقل بودن جوهر نفس، جاودانگی نفس و سرانجام، استحاله بازگشت جان‌ها به تن‌ها به ترتیب مسأله‌های هفدهم تا بیستم را تشکیل می‌دهند. خاتمه کتاب تکفیر فیلسوفان است از سوی غزالی در سه مسأله قدم جهان، علم نداشتن خدا به جزئیات و استحاله حشر اجساد.

◇ درآمدی بر فلسفه اسلامی

امیر محمودی فرد، چاپ اول، بهمن آرا، قم، ۱۳۸۳، ۲۷۲ ص، رقی.

در این کتاب نمونه‌هایی از بحث‌های فلسفی اسلامی مطرح شده در قرآن و روایات ذکر گردیده، همچنین مختصری از تاریخچه فلاسفه اسلامی از ابتدا تا ملاحظه‌ها بررسی شده است. پس از آن به طور مختصر مطالبی در باب علم منطق مطرح گردیده است. افزون بر آن، ترجمه و توضیحاتی از بدایه الحکمه همراه با پرسش‌ها و پاسخ‌هایی در کتاب فراهم آمده است.

◇ جدال علم و فلسفه در اندیشه مارکس

نادر انتخایی، چاپ اول، هرمس، تهران، ۱۳۸۳، ۴۰۴ ص، رقی.

نگارنده می‌گوید: هدف این نوشته یافتن جلوه‌های گوناگون نوعی دوگانگی در اندیشه مارکس است. این دوگانگی هم ناشی از فسراخ دامنی آفریده‌های فکری مارکس است، هم از تنوع آبشخورهای فکری او سرچشمه می‌گیرد، هم پیامد نوسان دایمی مارکس میان بررسی‌های محدود دانشورانه و نظریه‌پردازی‌های پردامنه انقلابی است و هم به گونه‌ای بنیادی‌تر ریشه در دوگانگی رهیافت معرفت‌شناختی او دارد... در فلسفه مارکس به فلسفه، دو مرحله متمایز را می‌توان

شناخت و از همین رو این کتاب نیز به دو بخش تقسیم شده است: بخش نخست آن به بازگویی سیر تحول اندیشه مارکس در نخستین دهه (۱۸۴۵-۱۸۳۵) جستجوهای نظری و تکاپوهای سیاسی و اجتماعی او اختصاص یافته است... بخش دوم کتاب به بررسی رابطه مارکس (و انگلس) با علوم می‌پردازد و تأثیر پیشرفت‌های علمی سده نوزدهم را در شکل‌گیری روش‌شناسی و معرفت‌شناسی مارکس برمی‌رسد....

◇ موسوعة العقائد الاسلامیة

حجت الاسلام والمسلمین ری شهری، چاپ اول، دارالحدیث، قم، ۱۳۸۳، ۵ ج.

دین مبین اسلام، مانند سایر ادیان آسمانی، مجموعه‌ای از عقاید و اعمال است. دین در درجه نخست بر عقاید اطلاق می‌شود، چرا که بر قلب و جان آدمی می‌نشیند و از آن جا به اعضا و جوارح گسترش می‌یابد. استنباط عقاید اسلامی و تبیین و اثبات و دفاع از این عقاید وظیفه علم کلام است و متکلم برای استنباط معارف دینی نیازمند مجموعه‌ای کامل و منسجم از آیات و احادیث اعتقادی است، همان‌طور که فقیه برای استنباط احکام شرعی نیازمند مجموعه‌ای کامل از آیات و احادیث فقهی است.

موسوعة الاحادیث الاعتقادیة در صدد عرضه نظام‌مند آیات و احادیث اعتقادی همراه با توضیح و تحلیل مباحث مهم قرآن و حدیث است. در این پژوهش سه کار اصلی در مورد اعتقادات انجام پذیرفته است: گردآوری آیات و احادیث اعتقادی؛ تنظیم موضوعی آیات و احادیث گردآوری شده؛ تحلیل مباحث مهم و حل تعارضات احتمالی و پاسخ‌گویی به شبهات مطرح. اگر وظایف یک متکلم را به دو بخش کلی استنباط و دفاع از اعتقادات اسلامی تقسیم کنیم، در این موسوعه بخش اول و قسمت مهمی از بخش دوم به انجام رسیده است؛ چرا که

برای دفاع از عقاید اسلامی نخست باید آنها را تنظیم کرد و پس از آن به ایضاح مفهومی پرداخت و در نهایت به اثبات و دفع شبهات و ردّ عقاید معارض پرداخت. بخش‌های اصلی این موسوعه عبارتند از: عقل و جهل، علم و حکمت، شناخت خدا، عدل خدا، نبوت، امامت، معاد، جهان‌شناسی، ادیان و مذاهب. از میان این عناوین، تحقیق سه عنوان نخست به اتمام رسیده و در پنج مجلد مراحل چاپ را می‌گذراند. جلد اول به عقل و جهل و جلد دوم به علم و حکمت اختصاص دارد. سه جلد بعدی در مورد شناخت خداست که خود به پنج بخش تقسیم می‌شود: شناخت خدا، توحید، اسمای خدا، صفات ثبوتی، و صفات سلبی. بخش نخست به مباحث عام خداشناسی - همچون ارزش، هادیان، مبادی و راه‌های خداشناسی و آثار و آفاق و حجاب‌ها و موانع خداشناسی - می‌پردازد. در بخش دوم ارزش و مراتب توحید مورد بررسی قرار گرفته است. بخش سوم به مباحث معنا، اصناف و تعداد اسمای الهی، اسم اعظم و نقش اسمای خدا در تدبیر جهان اختصاص دارد. بخش چهارم پس از طرح مباحث کلی اسماء و صفات به تک‌تک اسماء و صفات ثبوتی مهم خدا می‌پردازد؛ پیش از عرضه آیات و احادیث مربوط به هر اسم، توضیح در مورد معنای لغوی آن اسم و معنای به کار رفته در قرآن و احادیث می‌آید. در پایان نیز صفات سلبی خدا مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. برخی از ویژگی‌های این موسوعه عبارتند از:

۱. احادیث مربوط به هر موضوع با یاری گرفتن از نرم‌افزارهای حدیثی از مصادر روایی شیعه و اهل سنت گردآوری شده و همراه با آیات قرآن تنظیم و ارائه شده است.
۲. احادیث هر عنوان به شکل درختی

سامان یافته و هر عنوان به عناوین فرعی و عناوین فرعی به عناوین جزئی‌تر تقسیم شده تا مراجعه‌کننده بتواند به راحتی به مطلوب خود دست یابد.

۳. هر عنوان دارای درآمدی است که شامل گزارشی از احادیث عنوان و جمع‌بندی محتوای احادیث است.
۴. مباحث مربوط به هم به یکدیگر ارجاع داده شده است.
۵. در مواردی که عبارت یا لغت مشکلی در حدیث وجود دارد در پاورقی توضیح داده شده است.
۶. در مواردی همچون تعارض ظاهری روایات که رفع ابهام آنها نیازمند توضیح است بیان‌های مناسب و تکمیل‌کننده مجموعه افزوده شده است.
۷. برای تقویت متون حدیثی، احادیث مصدربیایی می‌شوند و با تلاش پژوهشگران گروه تخریح مأخذ احادیث از معتبرترین مصادر موجود، به ترتیب اعتبار در پاورقی ذکر می‌گردد.

تنظیم این مجموعه گسترده با تلاش جمعی از پژوهشگران مرکز تحقیقات دارالحدیث با اشراف حضرت حجة الاسلام والمسلمین محمدی‌ری‌شهری و همکاری حجت الاسلام والمسلمین رضا برنجکار سامان یافته است. این مجموعه در پنجمین همایش دین‌پژوهان کشور در سال ۱۳۸۳ برگزیده شده است.

◀ **تأملات نابهنگام**

نیچه، ترجمه سید حسن امین، چاپ اول، انتشارات دایرةالمعارف ایران‌شناسی، تهران، ۱۳۸۳، ۱۳۸۲، ص ۱۳۸۲، وزیر.

«نیچه» متفکر سرشناس قرن نوزدهم است و به گفته «هایدگر» آخرین حلقه فلسفه مابعدالطبیعی می‌باشد. وی کتاب‌های بسیاری به اهل علم هدیه کرده که چنین گفت زردشت معروف‌ترین اثر اوست. از دیگر آثار تأمل برانگیز و درخور توجه نیچه تأملات نابهنگام است

که با مقدمه نیچه‌شناس معروف، استون چاپ شده است. جناب سید حسن امین این اثر گرانبها را با نثری روان به فارسی درآورده است. مترجم می‌نویسد: این اثر شامل چهار رساله مستقل است که نیچه در سال‌های ۱۸۷۳-۱۸۷۶ به نگارش درآورده، درون مایه آنها از نظر فلسفی و فرهنگی اهمیت دارد و استون مبادی فلسفی آنها را تحلیل و تبیین نموده است. عنوان این چهار رساله به ترتیب عبارت است از: دیوید اشتروس، دین‌باور و نویسنده؛ در باب سود و زیان تاریخ برای زندگی؛ شوپنهاور به مثابه آموزشگر؛ ریشاد واگنر در بایروت.

◀ **از یقین تا یقین**

سید یحیی یثربی، چاپ اول، بوستان کتاب قم، ۱۳۸۳، ۲۶۴، ص رقععی.

تفکر از شک شروع می‌شود و به یقین می‌انجامد و این سیر فکری است که موجب رشد و تعالی آدمی و پیشرفت علم می‌گردد. در یقین، از یقین به شک، در شک، از شک به یقین و در یقین پنج مرحله‌ای است که نویسنده برای فکر آدمی برمی‌شمرد و آنها را عنوان پنج فصل نخست کتابش قرار می‌دهد. وی در فصل ششم به نتیجه‌گیری می‌پردازد و در فصل هفتم و هشتم به مابعدالطبیعه و خودکامگی ذهن روی می‌کند و در فصل نهم درباره اصلاح نظریه‌های متافیزیکی بر پایه تجارب فیزیکی، دیدگاه‌ها و دیانت و سازگاری دیدگاه‌ها با نقد و نوآوری سخن می‌گوید. اما سؤال این است که چرا عنوان فصل اول همانند عنوان فصل پنجم می‌باشد. مؤلف در این باره می‌گوید: «همین تشابه موجب بزرگ‌ترین مغالطه و گرفتاری فکری انسان بوده و هست، مغالطه‌ای براساس تشابه در اسم و برخی خواص... تنها چیزی که این مغالطه را در هم شکسته و این دو یقین را از هم جدا کرده، میان آن دو فاصله ایجاد می‌کند

شک است. از سوی دیگر چون شک در میان دو یقین است اگر انسان نتواند آن دو را از هم جدا ساخته، میانشان فاصله ایجاد کند هرگز در ذهن او جایی برای شک نخواهد بود (ص ۱۴).

◇ عیار نقد

سید یحیی یثربی، چاپ اول، بوستان کتاب قم، ۱۳۸۳، ۲۵۵ ص، رقعی.

رویکردی نقادانه به فلسفه اسلامی نه فقط سبب جدایی مسائل اندیشه‌ای از عرفانی می‌گردد، بلکه موجب تحول و دگرگونی ریشه‌ای و کمال اخیر در فلسفه می‌شود.

همین مهم بود که مؤلف را به آفریدن این نوشته سوق داد. اما وی این رویکرد را با فلسفه صدرایی می‌آغازد و از این نوع شروع

دو هدف را دنبال می‌کند: نگاهی تاریخی-تحلیلی به مسائل فلسفی؛ شخصیت

صدرای و نقش وی در تضعیف تفکر فلسفی و آمیختن فلسفه با کلام و عرفان. اصالت

وجود، معاد جسمانی، وجود کلی، فطری بودن دین و علم حضوری پنج محور اصلی

این نوشته می‌باشد.

◇ اشعة اللمعات

جامی، تصحیح هادی رستگار مقدم گوهری، چاپ اول، بوستان کتاب قم،

۱۳۸۳، ۲۴۰ ص، وزیری.

لمعات نوشته‌ای است که عراقی عصاره اندیشه‌های عرفانی خویش را در آن

گنجانده، از این رو اهل فن به تبیین و تشریح آن دست زده‌اند تا هم رهنمونی

برای سالکان باشد و هم اندیشه‌های عرفانی از دستبرد نابه‌جای مدعیان به دور

باشد. یکی از ایشان جامی است که به فرمایش امیر علیشیر نوایی به آن

پرداخت. وی ساختار اثرش را بر یک تمهید و ۲۸ لمعه نهاده است. بعدها این

متن، مبنای درس و آوزوه بزرگان قرار گرفت که بنا داشتند مبتدیان وادی عرفان

را ارشاد نمایند. از این میان می‌توان به سید جلال‌الدین آشتیانی اشاره کرد که

بر اساس این نوشتار به افاده و افاضه می‌پرداخت و افراد بسیاری از محضر

بزرگوارش سود جستند از جمله جناب مصحح محترم. وی در مقدمه این اثر

اذعان می‌کند چون چاپ متفح و جرح و تعدیل شده‌ای از این اثر در دست

علاقه‌مندان نبود بر آن شدم آن را تصحیح کنم و هر جا متن اقتضا داشت به شرح و بسط پردازم و غوامض و پیچیدگی‌ها را

در حد توان رفع نمایم. ناگفته نماند دو تن از آشنایان این عرصه بر این تصحیح

مقدمه نوشته‌اند و به نوعی آن را تأیید کرده‌اند: عزالدین موسوی حسینی

زنجان، سید جلال‌الدین آشتیانی.

◀ فقه و حقوق

◇ سیاست جنایی اسلام در برخورد با بزهکاری و بزه‌دیدگی زنان

علی اشرف طهماسبی نیک، چاپ اول، برگ زیتون، تهران، ۱۳۸۳، ۳۶۸ ص، رقعی.

این نوشتار مشتمل است بر مجموعه‌ای از هدایت‌ها، بینش‌ها، تدابیر، راه‌حل‌ها، روش‌ها، ابزار و امکاناتی برای

سیاست‌گذار جامعه اسلامی در برخورد با جنایت و بزه‌کاری زنان در جامعه

اسلامی. فصول کتاب ذیل این عناوین به طبع رسیده است: جایگاه سیاست جنایی

اسلام و قلمرو آن؛ نسبت سیاست جنایی اسلام با یافته‌های علوم بشری؛ کلیات

سیاست کیفری نظام جزایی اسلام؛ بررسی وضعیت حقوقی زنان در قانون

قصاص و دیات و قابلیت انعطاف این قوانین؛ جرایم جنسی و جرایم علیه عفت

عمومی و پاکدامنی زنان؛ سیاست جنایی تقنینی اسلام در تعیین سن بلوغ و

مسئولیت کیفری دختران؛ جایگاه بزه‌دیدگی‌شناسی در سیاست جنایی اسلام؛

حمایت از زنان بزه‌دیده در سیاست جنایی اسلام؛ نقش جهان‌بینی، اخلاق و عفت

اسلامی در پیشگیری از بزهکاری و بزه‌دیدگی زنان و نقش امر به معروف و نهی از منکر در سیاست جنایی اسلام.

این کتاب برای مطالعه دانشجویان رشته علوم حدیث در مقطع کارشناسی و برای

درس جوامع حدیثی متقدم و متأخر اهل سنت تدوین شده است. در بخش

مقدماتی کتاب، مسائل مهم حدیث اهل سنت در قرن نخست هجری و مشخصاً تا قبل از تدوین کتب حدیثی بررسی شده

است. بخش نخست کتاب به معرفی جوامع حدیثی اهل سنت در دوره متقدمان و به عبارتی تا اواخر قرن پنجم هجری اختصاص دارد. در معرفی

جوامع حدیثی این دوره موطأ تألیف مالک بن انس، مسند نوشته احمد بن حنبل و صحاح سته بررسی شده‌اند.

بخش دوم کتاب شامل معرفی جوامع آثار مهم حدیثی در دوره متأخر است.

◇ قرآن در آینه پژوهش: مقالات علمی-پژوهشی از فارغ‌التحصیلان مقطع دکتری تخصصی (Ph.D)

محمد کاظم شاکر، چاپ اول، هستی‌نما، تهران، ۱۳۸۳، ۳۵۰ ص، رقعی.

این مجموعه در حوزه قرآن‌پژوهی متضمن سیزده مقاله است که با این

عناوین به چاپ رسیده است: بررسی روایات ترتیب نزول قرآن؛ سبعه احرف در روایات شیعه؛ سلامت قرآن از تحریف و معیارهای وهابیان؛ تأویل و

تزیل قرآن؛ ساغرنامه؛ سیر تدوین و منظور تفسیر علمی قرآن کریم؛ حرکات خورشید و اعجاز علمی قرآن؛ تأثیر دیدگاه‌های کلامی در تفسیر قرآن؛

اسلامی در پیشگیری از بزهکاری و بزه‌دیدگی زنان و نقش امر به معروف و نهی از منکر در سیاست جنایی اسلام.

این کتاب برای مطالعه دانشجویان رشته علوم حدیث در مقطع کارشناسی و برای

درس جوامع حدیثی متقدم و متأخر اهل سنت تدوین شده است. در بخش

مقدماتی کتاب، مسائل مهم حدیث اهل سنت در قرن نخست هجری و مشخصاً تا قبل از تدوین کتب حدیثی بررسی شده

است. بخش نخست کتاب به معرفی جوامع حدیثی اهل سنت در دوره متقدمان و به عبارتی تا اواخر قرن پنجم هجری اختصاص دارد. در معرفی

جوامع حدیثی این دوره موطأ تألیف مالک بن انس، مسند نوشته احمد بن حنبل و صحاح سته بررسی شده‌اند.

بخش دوم کتاب شامل معرفی جوامع آثار مهم حدیثی در دوره متأخر است.

◇ قرآن و حدیث

◇ جوامع حدیثی اهل سنت

مجدید معارف، چاپ اول، سمت، تهران، ۱۳۸۳، ۲۶۴ ص، وزیری.

این کتاب برای مطالعه دانشجویان رشته علوم حدیث در مقطع کارشناسی و برای

درس جوامع حدیثی متقدم و متأخر اهل سنت تدوین شده است. در بخش

مقدماتی کتاب، مسائل مهم حدیث اهل سنت در قرن نخست هجری و مشخصاً تا قبل از تدوین کتب حدیثی بررسی شده

است. بخش نخست کتاب به معرفی جوامع حدیثی اهل سنت در دوره متقدمان و به عبارتی تا اواخر قرن پنجم هجری اختصاص دارد. در معرفی

جوامع حدیثی این دوره موطأ تألیف مالک بن انس، مسند نوشته احمد بن حنبل و صحاح سته بررسی شده‌اند.

بخش دوم کتاب شامل معرفی جوامع آثار مهم حدیثی در دوره متأخر است.

◇ قرآن و حدیث

◇ جوامع حدیثی اهل سنت

مجدید معارف، چاپ اول، سمت، تهران، ۱۳۸۳، ۲۶۴ ص، وزیری.

این کتاب برای مطالعه دانشجویان رشته علوم حدیث در مقطع کارشناسی و برای

درس جوامع حدیثی متقدم و متأخر اهل سنت تدوین شده است. در بخش

مقدماتی کتاب، مسائل مهم حدیث اهل سنت در قرن نخست هجری و مشخصاً تا قبل از تدوین کتب حدیثی بررسی شده

است. بخش نخست کتاب به معرفی جوامع حدیثی اهل سنت در دوره متقدمان و به عبارتی تا اواخر قرن پنجم هجری اختصاص دارد. در معرفی

جوامع حدیثی این دوره موطأ تألیف مالک بن انس، مسند نوشته احمد بن حنبل و صحاح سته بررسی شده‌اند.

بخش دوم کتاب شامل معرفی جوامع آثار مهم حدیثی در دوره متأخر است.

◇ قرآن و حدیث

◇ جوامع حدیثی اهل سنت

مجدید معارف، چاپ اول، سمت، تهران، ۱۳۸۳، ۲۶۴ ص، وزیری.

این کتاب برای مطالعه دانشجویان رشته علوم حدیث در مقطع کارشناسی و برای

درس جوامع حدیثی متقدم و متأخر اهل سنت تدوین شده است. در بخش

مقدماتی کتاب، مسائل مهم حدیث اهل سنت در قرن نخست هجری و مشخصاً تا قبل از تدوین کتب حدیثی بررسی شده

است. بخش نخست کتاب به معرفی جوامع حدیثی اهل سنت در دوره متقدمان و به عبارتی تا اواخر قرن پنجم هجری اختصاص دارد. در معرفی

جوامع حدیثی این دوره موطأ تألیف مالک بن انس، مسند نوشته احمد بن حنبل و صحاح سته بررسی شده‌اند.

بخش دوم کتاب شامل معرفی جوامع آثار مهم حدیثی در دوره متأخر است.

◇ قرآن و حدیث

◇ جوامع حدیثی اهل سنت

مجدید معارف، چاپ اول، سمت، تهران، ۱۳۸۳، ۲۶۴ ص، وزیری.

این کتاب برای مطالعه دانشجویان رشته علوم حدیث در مقطع کارشناسی و برای

درس جوامع حدیثی متقدم و متأخر اهل سنت تدوین شده است. در بخش

مقدماتی کتاب، مسائل مهم حدیث اهل سنت در قرن نخست هجری و مشخصاً تا قبل از تدوین کتب حدیثی بررسی شده

است. بخش نخست کتاب به معرفی جوامع حدیثی اهل سنت در دوره متقدمان و به عبارتی تا اواخر قرن پنجم هجری اختصاص دارد. در معرفی

جوامع حدیثی این دوره موطأ تألیف مالک بن انس، مسند نوشته احمد بن حنبل و صحاح سته بررسی شده‌اند.

بخش دوم کتاب شامل معرفی جوامع آثار مهم حدیثی در دوره متأخر است.

◇ قرآن و حدیث

◇ جوامع حدیثی اهل سنت

مجدید معارف، چاپ اول، سمت، تهران، ۱۳۸۳، ۲۶۴ ص، وزیری.

این کتاب برای مطالعه دانشجویان رشته علوم حدیث در مقطع کارشناسی و برای

درس جوامع حدیثی متقدم و متأخر اهل سنت تدوین شده است. در بخش

مقدماتی کتاب، مسائل مهم حدیث اهل سنت در قرن نخست هجری و مشخصاً تا قبل از تدوین کتب حدیثی بررسی شده

است. بخش نخست کتاب به معرفی جوامع حدیثی اهل سنت در دوره متقدمان و به عبارتی تا اواخر قرن پنجم هجری اختصاص دارد. در معرفی

جوامع حدیثی این دوره موطأ تألیف مالک بن انس، مسند نوشته احمد بن حنبل و صحاح سته بررسی شده‌اند.

بخش دوم کتاب شامل معرفی جوامع آثار مهم حدیثی در دوره متأخر است.

◇ قرآن و حدیث

◇ جوامع حدیثی اهل سنت

مجدید معارف، چاپ اول، سمت، تهران، ۱۳۸۳، ۲۶۴ ص، وزیری.

این کتاب برای مطالعه دانشجویان رشته علوم حدیث در مقطع کارشناسی و برای

درس جوامع حدیثی متقدم و متأخر اهل سنت تدوین شده است. در بخش

مقدماتی کتاب، مسائل مهم حدیث اهل سنت در قرن نخست هجری و مشخصاً تا قبل از تدوین کتب حدیثی بررسی شده

است. بخش نخست کتاب به معرفی جوامع حدیثی اهل سنت در دوره متقدمان و به عبارتی تا اواخر قرن پنجم هجری اختصاص دارد. در معرفی

جوامع حدیثی این دوره موطأ تألیف مالک بن انس، مسند نوشته احمد بن حنبل و صحاح سته بررسی شده‌اند.

بخش دوم کتاب شامل معرفی جوامع آثار مهم حدیثی در دوره متأخر است.

◇ قرآن و حدیث

◇ جوامع حدیثی اهل سنت

مجدید معارف، چاپ اول، سمت، تهران، ۱۳۸۳، ۲۶۴ ص، وزیری.

این کتاب برای مطالعه دانشجویان رشته علوم حدیث در مقطع کارشناسی و برای

درس جوامع حدیثی متقدم و متأخر اهل سنت تدوین شده است. در بخش

مقدماتی کتاب، مسائل مهم حدیث اهل سنت در قرن نخست هجری و مشخصاً تا قبل از تدوین کتب حدیثی بررسی شده

است. بخش نخست کتاب به معرفی جوامع حدیثی اهل سنت در دوره متقدمان و به عبارتی تا اواخر قرن پنجم هجری اختصاص دارد. در معرفی

جوامع حدیثی این دوره موطأ تألیف مالک بن انس، مسند نوشته احمد بن حنبل و صحاح سته بررسی شده‌اند.

بخش دوم کتاب شامل معرفی جوامع آثار مهم حدیثی در دوره متأخر است.

◇ قرآن و حدیث

◇ جوامع حدیثی اهل سنت

مجدید معارف، چاپ اول، سمت، تهران، ۱۳۸۳، ۲۶۴ ص، وزیری.

این کتاب برای مطالعه دانشجویان رشته علوم حدیث در مقطع کارشناسی و برای

درس جوامع حدیثی متقدم و متأخر اهل سنت تدوین شده است. در بخش

مقدماتی کتاب، مسائل مهم حدیث اهل سنت در قرن نخست هجری و مشخصاً تا قبل از تدوین کتب حدیثی بررسی شده

است. بخش نخست کتاب به معرفی جوامع حدیثی اهل سنت در دوره متقدمان و به عبارتی تا اواخر قرن پنجم هجری اختصاص دارد. در معرفی

جوامع حدیثی این دوره موطأ تألیف مالک بن انس، مسند نوشته احمد بن حنبل و صحاح سته بررسی شده‌اند.

بخش دوم کتاب شامل معرفی جوامع آثار مهم حدیثی در دوره متأخر است.

◇ قرآن و حدیث

◇ جوامع حدیثی اهل سنت

مجدید معارف، چاپ اول، سمت، تهران، ۱۳۸۳، ۲۶۴ ص، وزیری.

این کتاب برای مطالعه دانشجویان رشته علوم حدیث در مقطع کارشناسی و برای

درس جوامع حدیثی متقدم و متأخر اهل سنت تدوین شده است. در بخش

مقدماتی کتاب، مسائل مهم حدیث اهل سنت در قرن نخست هجری و مشخصاً تا قبل از تدوین کتب حدیثی بررسی شده

است. بخش نخست کتاب به معرفی جوامع حدیثی اهل سنت در دوره متقدمان و به عبارتی تا اواخر قرن پنجم هجری اختصاص دارد. در معرفی

جوامع حدیثی این دوره موطأ تألیف مالک بن انس، مسند نوشته احمد بن حنبل و صحاح سته بررسی شده‌اند.

بخش دوم کتاب شامل معرفی جوامع آثار مهم حدیثی در دوره متأخر است.

◇ قرآن و حدیث

◇ جوامع حدیثی اهل سنت

مجدید معارف، چاپ اول، سمت، تهران، ۱۳۸۳، ۲۶۴ ص، وزیری.

این کتاب برای مطالعه دانشجویان رشته علوم حدیث در مقطع کارشناسی و برای

درس جوامع حدیثی متقدم و متأخر اهل سنت تدوین شده است. در بخش

مقدماتی کتاب، مسائل مهم حدیث اهل سنت در قرن نخست هجری و مشخصاً تا قبل از تدوین کتب حدیثی بررسی شده

است. بخش نخست کتاب به معرفی جوامع حدیثی اهل سنت در دوره متقدمان و به عبارتی تا اواخر قرن پنجم هجری اختصاص دارد. در معرفی

جوامع حدیثی این دوره موطأ تألیف مالک بن انس، مسند نوشته احمد بن حنبل و صحاح سته بررسی شده‌اند.

بخش دوم کتاب شامل معرفی جوامع آثار مهم حدیثی در دوره متأخر است.

◇ قرآن و حدیث

◇ جوامع حدیثی اهل سنت

مجدید معارف، چاپ اول، سمت، تهران، ۱۳۸۳، ۲۶۴ ص، وزیری.

این کتاب برای مطالعه دانشجویان رشته علوم حدیث در مقطع کارشناسی و برای

درس جوامع حدیثی متقدم و متأخر اهل سنت تدوین شده است. در بخش

مقدماتی کتاب، مسائل مهم حدیث اهل سنت در قرن نخست هجری و مشخصاً تا قبل از تدوین کتب حدیثی بررسی شده

است. بخش نخست کتاب به معرفی جوامع حدیثی اهل سنت در دوره متقدمان و به عبارتی تا اواخر قرن پنجم هجری اختصاص دارد. در معرفی

جوامع حدیثی این دوره موطأ تألیف مالک بن انس، مسند نوشته احمد بن حنبل و صحاح سته بررسی شده‌اند.

بخش دوم کتاب شامل معرفی جوامع آثار مهم حدیثی در دوره متأخر است.

◇ قرآن و حدیث

◇ جوامع حدیثی اهل سنت

مجدید معارف، چاپ اول، سمت، تهران، ۱۳۸۳، ۲۶۴ ص، وزیری.

این کتاب برای مطالعه دانشجویان رشته علوم حدیث در مقطع کارشناسی و برای

درس جوامع حدیثی متقدم و متأخر اهل سنت تدوین شده است. در بخش

مقدماتی کتاب، مسائل مهم حدیث اهل سنت در قرن نخست هجری و مشخصاً تا قبل از تدوین کتب حدیثی بررسی شده

است. بخش نخست کتاب به معرفی جوامع حدیثی اهل سنت در دوره متقدمان و به عبارتی تا اواخر قرن پنجم هجری اختصاص دارد. در معرفی

جوامع حدیثی این دوره موطأ تألیف مالک بن انس، مسند نوشته احمد بن حنبل و صحاح سته بررسی شده‌اند.

بخش دوم کتاب شامل معرفی جوامع آثار مهم حدیثی در دوره متأخر است.

◇ قرآن و حدیث

◇ جوامع حدیثی اهل سنت

مجدید معارف، چاپ اول، سمت، تهران، ۱۳۸۳، ۲۶۴ ص، وزیری.

این کتاب برای مطالعه دانشجویان رشته علوم حدیث در مقطع کارشناسی و برای

درس جوامع حدیثی متقدم و متأخر اهل سنت تدوین شده است. در بخش

مقدماتی کتاب، مسائل مهم حدیث اهل سنت در قرن نخست هجری و مشخصاً تا قبل از تدوین کتب حدیثی بررسی شده

است. بخش نخست کتاب به معرفی جوامع حدیثی اهل سنت در دوره متقدمان و به عبارتی تا اواخر قرن پنجم هجری اختصاص دارد. در معرفی

جوامع حدیثی این دوره موطأ تألیف مالک بن انس، مسند نوشته احمد بن حنبل و صحاح سته بررسی شده‌اند.

بخش دوم کتاب شامل معرفی جوامع آثار مهم حدیثی در دوره متأخر است.

◇ قرآن و حدیث

◇ جوامع حدیثی اهل سنت

مجدید معارف، چاپ اول، سمت، تهران، ۱۳۸۳، ۲۶۴ ص، وزیری.

این کتاب برای مطالعه دانشجویان رشته علوم حدیث در مقطع کارشناسی و برای

درس جوامع حدیثی متقدم و متأخر اهل سنت تدوین شده است. در بخش

مقدماتی کتاب، مسائل مهم حدیث اهل سنت در قرن نخست هجری و مشخصاً تا قبل از تدوین کتب حدیثی بررسی شده

است. بخش نخست کتاب به معرفی جوامع حدیثی اهل سنت در دوره متقدمان و به عبارتی تا اواخر قرن پنجم هجری اختصاص دارد. در معرفی

جوامع حدیثی این دوره موطأ تألیف مالک بن انس، مسند نوشته احمد بن حنبل و صحاح سته بررسی شده‌اند.

بخش دوم کتاب شامل معرفی جوامع آثار مهم حدیثی در دوره متأخر است.

◇ قرآن و حدیث

◇ جوامع حدیثی اهل سنت

مجدید معارف، چاپ اول، سمت، تهران، ۱۳۸۳، ۲۶۴ ص، وزیری.

این کتاب برای مطالعه دانشجویان رشته علوم حدیث در مقطع کارشناسی و برای

درس جوامع حدیثی متقدم و متأخر اهل سنت تدوین شده است. در بخش

مقدماتی کتاب، مسائل مهم حدیث اهل سنت در قرن نخست هجری و مشخصاً تا قبل از تدوین کتب حدیثی بررسی شده

است. بخش نخست کتاب به معرفی جوامع حدیثی اهل سنت در دوره متقدمان و به عبارتی تا اواخر قرن پنجم هجری اختصاص دارد. در معرفی

جوامع حدیثی این دوره موطأ تألیف مالک بن انس، مسند نوشته احمد بن

راه‌های شناخت اهل بیت؛ ابو هلال عسکری و کتاب الوجوه و النظائر؛ بررسی تأکید در فواصل آیات و حروف مقطعه؛ بایسته‌های ترجمه قرآن کریم و متون مقدس؛ تأثیر تعالیم قرآنی در پیدایش و رشد فلسفه در جهان اسلام.

◊ مثال‌های قرآن مجید: دینی-تربیتی-اجتماعی محمود توکلیان اکبری، چاپ اول، پژوهش توس، مشهد، ۱۳۸۲، ۲۰۰ص، رقعی.

این نوشتار پژوهشی در خصوص مباحث قرآنی است که در آن، مجموعه‌ای از مثال‌های قرآن مجید به صورت موضوعی تدوین شده است. مطالب کتاب حاضر با توجه به جنبه کاربردی این مثال‌ها در زندگی اجتماعی مردم و براساس منابع معتبر تفسیری و روایی همچون نهج البلاغه گردآوری شده است. این کتاب در قالب چهارده فصل و با عناوینی از این قبیل تنظیم شده است: ایمان و کفر؛ توحید و شرک؛ انفاق؛ حق و باطل؛ زندگی دنیا و ...

◊ جایگاه امام علی (ع) در تفسیر و علوم قرآنی مهسا فاضلی، چاپ اول، دستان، تهران، ۱۳۸۳، ۳۳۶ص، رقعی.

در این نوشتار، چگونگی استخراج و شناسایی شواهد و روایات در باب دانش تفسیری و قرآنی امام علی (ع) تشریح شده، در ضمن این موضوعات بررسی می‌شود: دانش قرآنی امام علی (ع) از دیدگاه‌های مختلف؛ امام علی (ع) و نقش او در پاسخ به سؤالات و رفع نیازهای علمی و معنوی مردم؛ چگونگی تفسیر قرآن از منظر امام علی (ع)؛ دانش‌های مورد نیاز در تفسیر قرآن و آگاهی امام علی (ع)؛ مصحف امام علی (ع)؛ تفسیر به رأی؛ تفسیر واژه‌ای؛ تفسیر علمی؛ رساله‌ای در علوم قرآنی منتسب به امام علی (ع)؛ راه نداشتن اختلاف و تناقض در قرآن؛ اوصاف و ویژگی‌های قرآن و نمونه‌هایی از روایات

تفسیری امام علی (ع).

◊ رفتار علوی و راه‌های تحقق آن (مجموعه مقالات پنجمین همایش نیایش)

شعبان حق پرست، چاپ اول، دانشگاه امام حسین (ع)، مؤسسه چاپ و انتشارات، تهران، ۱۳۸۲، ۲۵۶ص، وزیری.

این مجموعه مشتمل بر چهارده مقاله برگزیده است که در پنجمین همایش نیایش و با موضوع رفتار علوی و راه‌های تحقق آن عرضه شده است؛ عناوین مقالات عبارتند از: امام علی (ع) و بیت‌المال؛ رعایت حقوق متقابل حاکم و مردم در سیره علوی؛ حساسیت امام علی (ع) در قبال بیت‌المال؛ نظارت و بازرسی در مدیریت با نگاهی به سیره علوی (ع)؛ امر به معروف و نهی از منکر راهبردی علوی برای مبارزه با فساد اجتماعی؛ یاد مرگ و تأثیر آن در زندگی انسان؛ آشنایی با ارزش‌ها در سیره علوی؛ سیاست اخلاقی امام علی (ع) (سیاست و اخلاق)؛ رفتار امام علی (ع) با کارگزاران؛ امام علی (ع) در دوران سکوت؛ امام علی و حقوق مردم؛ حقوق متقابل دولت و مردم؛ نگرش به دنیا و تأثیر آن در رفتار عملی انسان؛ مقایسه بیعت مردم با امام علی (ع) و خلفای سه گانه.

◊ ماه در آب: مثل‌های فارسی در آینه حدیث

سید محسن موسوی، چاپ اول، دارالحدیث، قم، ۱۳۸۳، ۲۸۴ص، رقعی.

حدیث یکی از دو منبع اساسی معارف دینی و میراث شریف ایمان از جانب معصومان (ع) است. عرضه مناسب و درخور احادیث به جویندگان حقیقت و حکمت می‌تواند جام جان مشتاقان را از شراب جانفزای حکمت سرشار کند.

بهره‌گیری از قالب‌های نوین در عرصه فرهنگ حدیثی را می‌توان پاسخی به نیاز فزاینده انسان معاصر به استفاده بهینه از متون اساسی دینی دانست. مثل‌های ایرانی که بازتاب ذهن پویا و

حکیمانه ملت ایران است، در بسیاری از موارد برگرفته از سخنان حکمت‌آموز معصومان (ع) بوده و در پاره‌ای موارد، شباهت فراوانی با سخنان حکمت‌آمیز پیشوایان دین دارد. رابطه میان مثل‌ها و آموزه‌های دینی هر ملت، گستره‌ای است که ذهن دو گروه از ملت‌ها را برانگیخته و گروه‌های دین‌پژوه و ادب‌پژوه را به بررسی این رابطه واداشته است.

ماه در آب عهده دار بررسی حدیث و ادبیات عامیانه ایران به خصوص مثل‌های فارسی است. در مقدمه کتاب، درباره مثل و ضرب‌المثل و گونه‌های رابطه میان حدیث و مثل‌های فارسی و نیز از پیشینه کار و شیوه گردآوری، تحقیق و دامنه آن سخن رفته است.

در این کتاب که به صورت الفبایی نظم یافته است نزدیک به پانصد مورد از قرابت حدیث و مثل‌های فارسی آورده شده است. در این مجموعه، احادیث با نشر معیار ترجمه شده و منابع احادیث و مثل‌ها در پاورقی شناسانده شده است. به تناسب رابطه هر حدیث و مثل نیز توضیحاتی از منابع اصلی امثال و حکم آورده شده است.

نمایه موضوعی و فهرست‌های آیات، احادیث، اشعار و مثل‌ها در پایان کتاب، بهره‌گیری از کتاب را برای علاقه‌مندان آسان نموده است.

◊ چکیده پایان‌نامه‌های حدیثی

مهدی هوشمند، چاپ اول، دارالحدیث، قم، ۱۳۸۳، ۲۵۵ص، رقعی.

گرایش به حدیث و تحقیقات حدیثی در میان طبقات روشن فکر نیز پدیده‌ای است که امروزه، هم در مراکز و مدارس علمی و دینی و هم در آموزشگاه‌ها و دانشگاه‌ها به خوبی به چشم می‌خورد و پویندگان این رشته، در جریان پژوهش‌های علمی خویش، ضمن گذراندن دوره‌های حدیث‌شناسی، دست‌مایه کوشش خود

را به صورت پایان‌نامه (رساله) ارائه داده‌اند و اساتید فن، ضمن بررسی و قضاوت، آنها را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و گواهی علمی لازم را به نگارندگان اعطا کرده‌اند.

مجموعه حاضر، نخستین جلد اطلاعات کتساب‌شناختی و گزارش‌هایی از پایان‌نامه‌های حدیثی موجود در کتاب‌خانه تخصصی «مرکز تحقیقات دارالحدیث قم» است که با همکاری اساتید محترم و با مساعدت برخی مراکز علمی-پژوهشی، تا پایان اسفند ماه ۱۳۸۲، در یکصد و چهار عنوان فراهم آمده‌اند.

شیوه کار به این صورت است که پس از ذکر عنوان هر پایان‌نامه، نخست به موضوع آن و هدف نگارنده از نوشتن پایان‌نامه اشاره می‌گردد. سپس گزارش‌گونه‌ای از عملکرد وی در پایان‌نامه و در ضمن آن، عناوین و موضوعات هر فصل و هر باب به اختصار بیان می‌شود.

برای سهولت دسترس محققان به موضوعات و عناوین موجود در پایان‌نامه‌ها، گردآوری این مجموعه براساس ترتیب الفبایی عناوین پایان‌نامه‌ها صورت گرفته است و در خاتمه نیز فهرست‌های الفبایی عناوین پایان‌نامه‌ها، پدیدآورندگان، استادان راهنما و مشاور و نیز نهادهای آموزشی-پژوهشی مربوط، استفاده از آن را آسان‌تر نموده است.

◀ عقیل بن ابی طالب

علی احمدی میانجی، تحقیق و مراجعه مجتبی فرجی، چاپ اول، دارالحدیث، قم، ۱۳۸۲، ۱۶۲ ص، وزیری.

عقیل بن ابی طالب برادر امام علی بن ابی طالب (ع) از جمله شخصیت‌های برجسته شیعه می‌باشد. این شخصیت بزرگوار گاه مورد ستم دشمنان و گاه مورد ستم دوستان اهل بیت قرار گرفته است. وی از مدافعان حق و مبلغان حقیقت بوده و به صراحت لهجه در نشر

این حقایق شهرت یافته بود، لکن وی با مشکلات مختلفی هم مواجه بود.

اگرچه که ما غلو درباره ایشان را مجاز نمی‌شماریم اما تقصیر در حق او را نیز روا نمی‌داریم. انصاف علمی اقتضا دارد که با مطالعه در روایات تاریخی‌ای که به دستمان رسیده، شخصیت ایشان و نقش آفرینی وی را در تاریخ اسلام روشن نماییم. آنچه که ما بدان اعتقاد داریم آن است که ارائه صورتی منفی از عقیل قطعاً از واقعیات تاریخی به دور است.

مرحوم آیت الله احمدی میانجی براساس این اعتقاد که عقیل در لابه لای تاریخ اسلام مورد ظلم قرار گرفته است پژوهشی را درباره این شخصیت برجسته اسلامی فراهم آوردند.

ایشان در جهت شناساندن عقیل، رساله‌ای را تألیف کردند که در سه فصل کلی به زوایای زندگی و شخصیت عقیل می‌پردازد: فصل اول به شناسایی مشخصات فردی عقیل اختصاص یافته، نسبت عقیل و ازدواج و فرزندان و فضایل او در این فصل آمده است.

فصل دوم به معرفی تاریخ و سیره عقیل اختصاص یافته است. وی در عصر رسول خدا در شمار صحابه ایشان به همیاری آن حضرت پرداخت و پس از ایشان نیز مدافع حرم اهل بیت (ع) بود. فرزندان ایشان هم در کنار اهل بیت بودند و مسلم بن عقیل شخصیت مورد اعتماد امام حسین (ع) از فرزندان آن بزرگوار بود.

فصل سوم به بررسی شبهات ششگانه‌ای که درباره شخصیت عقیل بن ابی طالب وجود داشته، اختصاص دارد و بالاخره خاتمه کتاب احادیث عقیل و مشایخ و شاگردان وی و وفات او را گزارش کرده است.

گفتنی است این رساله با تحقیق و مراجعه جناب آقای مجتبی فرجی، آماده نشر شد و فهرست‌های فنی مناسبی نیز جهت

دستیابی به محتوای کتاب برای آن فراهم آمده است.

◀ المعلى بن خنيس شهادته و وثايقه و مسنده

حسین ساعدی، چاپ اول، دارالحدیث، قم، ۱۳۸۳، ۲۶۰ ص، وزیری.

در بین روایان شیعه، برخی شخصیت‌های بحث‌انگیز وجود دارند. کسانی از این روایان گاه به علت آن که حامل اسراری از اهل بیت بودند و دشمنان اهل بیت با ایشان نیز دشمن بودند و دوستان نیز برخی کلمات آنان را بر نمی‌تابیدند مورد اختلاف راوی شناسان قرار گرفته است.

نسبت‌های تاریخی‌ای که درباره این گونه اشخاص وجود دارد، گاه مسأله شناخت آنها را حساس‌تر و دقیق‌تر می‌نماید، از جمله این روایان، معلى بن خنيس مولی امام صادق (ع) است. گذشته از نسبت‌های پیش گفته، تعبیر امام صادق (ع) درباره وی که فرمود «خداوند گرمای شمشیر را به او چشانید» در برخی برداشت‌ها نوعی مذمت برای او شمرده شده است، به این معنای که خداوند عذابی را که لایق آن بود به وی چشانند. این عبارت در برخی برداشت‌ها نوعی اشاره به ولایت اوست و این که وی از اولیای خدا بود که شهادت پادشاه او بوده است.

فقیهان نیز براساس این اختلاف برداشت‌ها درباره روایات وی همیشه دچار اختلاف نظر در قبول روایاتش بودند، از این رو مرکز تحقیقات دارالحدیث بر آن شد که تحقیقی جامع درباره این شخصیت ارائه کند که هم شخصیت تاریخی و نسبت‌هایی را که به وی می‌دهند بررسی کند و هم میزان اعتبار و اعتماد به او را تبیین کند همچنین روایات او -به خصوص روایات اختصاصی وی- را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد.

کتاب حاضر در دو باب سامان یافته است: باب اول در شناخت معلى بن خنيس است. فصل اول این باب به زندگی و شرایط فرهنگی و سیاسی عصر وی و جریان

◀ تاریخ و شرح حال

◊ خاطرات یک مأموریت: سیره دانشمند، سیاستمدار و شاعر اسماعیلی مؤید فی الدین شیرازی ورنه کلم، ترجمه فریدون بدره‌ای، چاپ اول، نشر کت نشر و پژوهش فرزندان روز، تهران، ۱۳۸۳، ۱۸۸ ص، وزیری.

به تصریح کتاب، مؤید فی الدین شیرازی یکی از برجسته‌ترین شخصیت‌های دعوت دینی و سیاسی اسماعیلی در دوره فاطمیان بود. بیشتر عمر خود را در طی قرن پنجم/یازدهم در خدمت خلیفه و امام اسماعیلی مستنصر بالله با عنوان داعی در منصب‌های مختلف اداری، سیاسی، نظامی و دینی گذرانید و سرانجام به بالاترین مقام در دعوت اسماعیلی یعنی مرتبه داعی الدعواتی رسید... از میان نوشته‌های مؤید، سیره او به ویژه دارای اهمیتی تاریخی است. این تألیف در سه مرحله... نوشته شده است. وی با گزارش روشن و فصیحی از شرح زندگانی خود و مأموریت دینی-سیاسی اش در اواخر عهد آل بویه در ایران خود را شروع می‌کند و سپس شرحی از تجربه دلسردکننده خود در دربار فاطمی می‌آورد. در بخش دیگری از کتاب، مؤید از مراد و معامله خود با حکمرانان بدوی محلی و سردار شورشی سپاهیان ترک در بغداد، ابوالحارث ساسیری، حکایت می‌کند. خانم ورنه کلم در این کتاب با تحلیل مندرجات سیره نشان می‌دهد که این اثر گذشته از آن که شرح احوال شخصی یک داعی وفادار دستگاه خلافت فاطمی است یک منبع تاریخی درباره سازمان دعوت اسماعیلی و نقش آن و نیز گنجینه‌ای برای تاریخ اسلام در سده پنجم/یازدهم است که شمه‌ای از رویدادهای مهم در نزاع میان فاطمیان و عباسیان و بویان و سلجوقیان را برای کسب تفوق سیاسی و نظامی در جهان اسلامی باز می‌گوید.

دانش‌آموزان تخریب یا سازندگی) ارزشیابی فرایند آموزشی را پیش روی مخاطب قرار داده‌اند و در فصل چهارم اثرات مثبت و منفی واژه‌ها بر روی دانش‌آموزان را نقد و بررسی کرده و در فصل پنجم ویژگی معلمان نمونه را معرفی نموده‌اند و بالاخره در فصل آخر، مدرسه ایده‌آل و رؤیایی را به تصویر کشیده‌اند. مؤلفین این کتاب را به والدین، دانشجویان دوره‌های دبیری و تربیت معلم و به طور کلی تمامی کسانی که دستی در تعلیم و تربیت دارند، توصیه می‌کنند.

◊ هویت ملی-مذهبی جوانان

محمدباقر آخوندی، چاپ اول، بوستان کتاب قم، ۱۳۸۳، ۳۰۶ ص، وزیری.

جوان قشری از جامعه است که نقش مهم و ارزنده‌ای در پیشرفت و ترقی جامعه دارد، منتها وی این وظیفه را زمانی به خوبی ایفا می‌کند که نه فقط خانواده بلکه جامعه در مصونیت او از همه پُسرفت‌ها بکوشد و او را از همه دستبردهای خارجی و داخلی دور دارد و به عواملی بیندیشد که وی را در برابر حوادث و تهاجم‌ها محکم و استوار می‌دارد. یکی از این عوامل و شاید مهمترین عامل هویت ملی و مذهبی او باشد. جامعه باید درباره این هویت تأمل نماید و ببیند چگونه می‌تواند آن را هر چه بیشتر قوت بخشد و آن را از آسیب‌ها و آفت‌ها حفظ نماید. همین مهم بود که مؤلف این اثر را واداشت که در حول و حوش آن، دو سؤال را مطرح کند و پایه اثرش را بر آنها بریزد: هویت ملی-مذهبی جوانان به چه میزان با هویت ملی-مذهبی یک مسلمان ایرانی هماهنگی دارد؛ تعاملات اجتماعی چه تأثیری بر هویت ملی-مذهبی جوانان دارد. این اثر سه فصل دارد که عبارتند از: چارچوب نظری تحقیق؛ روش تحقیق؛ یافته‌های تحقیق.

شهادت او اختصاص دارد و فصل دوم به بررسی ادله تضعیف پرداخته و فصل سوم این باب وثاقت او را اثبات کرده است.

باب دوم به روایات معلی اختصاص دارد. فصل اول این باب نظری کلی به کتاب و روایات وی دارد و فصل دوم مجموعه روایات معلی را نقل و بررسی کرده که بالغ بر هفتاد متن روایت با اسناد مختلف می‌باشد و در فصل سوم این باب نیز چهار روایت که تنها معلی بن خنيس آنها را نقل کرده بررسی شده است. اسناد و متون این روایات مورد بحث استدلالی قرار گرفته است.

فهرست واره‌های فنی متعدد نیز در پایان کتاب، راهنمای استفاده از محتوای آن می‌باشد.

◀ تعلیم و تربیت

◊ مدرسه نمونه واقعیت یا رؤیا

غلامرضا حجتی و سید علی اصغر دادگر، چاپ اول، نشر اجر، قم، ۱۳۸۳، ۱۶۰ ص، رقعی.

کتاب مدرسه نمونه واقعیت یا رؤیا، برگرفته از کتاب نویسنده معروف امریکایی اِبی‌اکور می‌باشد. این کتاب در شش فصل به بررسی شاخص‌های اصلی مدارس نمونه پرداخته است که در فصل دوم تا چهارم، راه‌حل‌هایی نظیر خوش قلب باشد، بدانند که فقر یا ناتوانی مترادف نیست، حرمت دانش‌آموزان را نشکنند، همه دانش‌آموزان را با دید یکسان ببینند و... را ارائه نموده است. فصل اول به بازنگری مدارس نمونه پرداخته که در آن از تجربیات معلمان در طول تدریس استفاده شده است. فصل دوم (شخصیت‌پر دازی در کلاس) به راهکارهای علمی و عملی برای پیشبرد و خلاقیت دانش‌آموزان پرداخته است. نویسندگان در فصل سوم (طبقه‌بندی

◊ محافل المؤمنین فی ذیل مجالس المؤمنین محمد شفیع بن بهاء‌الدین حسینی عاملی قزوینی، چاپ اول، بنیاد پژوهش‌های اسلامی، مشهد، ۱۳۸۳، ۲۶۴ ص، وزیری. این کتاب شرح حال جمعی از دانشمندان و بزرگان فرقه‌ناجیه شیعه است. نویسنده ضمن این‌که به ذکر مطالب اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و نظامی دوران خود پرداخته برخی از قصاید نادر از شاعران و حکایات پندآموز از عرفا را نیز در کتاب خود گردآوری نموده است.

◊ سیری در جامعه جاهلی

محمد رضا امین‌زاده، چاپ اول، دفتر انتشارات انصاری، تهران، ۱۳۸۳، ۲۷۲ ص، رقعی.

نگارنده با ذکر این مطلب که جوامع مدنی امروز تفاوتی با گذشته‌ها ندارد و همان دنیای جاهلی است، معتقد است: هیچ چیز تغییر نکرده است، جهل همان جهل است، اما مدرن و جدید و تازه شده است؛ دنیای تحول یافته. به جهل و جاهلیت رنگ جدید و تازه بخشیده است. بر این پایه، نگارنده مدعی است: ادعای جامعه مدنی بر پایه دانش بشری کذب محض است؛ جامعه‌ای که بر پایه خطا و اشتباهات فکری و خواسته‌های حیوانی یا خرافات مکتبی نهاده شود نتیجه‌اش همان جامعه معاصر غرب است که آمریکا آن را رهبری می‌کند، جامعه‌ای که به غارت، زور، فساد اخلاقی، قتل و کشتار و سلطه بر ملل ضعیف برای چپاول ثروت آنها و... می‌اندیشد....

◊ علی (ع) از زبان استاد شهید مرتضی مطهری (ره) عباس عزیزی، چاپ اول، صلاة، قم، ۱۳۸۳، ۲۵۶ ص، وزیری.

این نوشتار مشتمل بر نوشته‌هایی است از استاد مطهری در باب شأن و منزلت امیرالمؤمنین علی (ع) و این مباحث را در بر می‌گیرد: فضایل علی (ع)؛ رمز جاودانگی علی (ع)؛ علی (ع) شخصیت جامع و

کامل؛ نهج البلاغه؛ گواهی دشمنان بر فضل علی (ع)؛ غدیر خم؛ ولایت و امامت علی (ع)؛ توصیه‌های علی (ع) به فرماندارانش؛ خوارج؛ اخلاق؛ نکات اخلاقی در جنگ‌ها؛ تربیت علی (ع) تحت نظر پیامبر؛ زهد و پارسایی علی (ع)؛ علم امام علی (ع)؛ نماز و عبادت امام علی (ع)؛ حمایت از مجروحان و بینوایان؛ عدالت علی (ع)؛ دریافت اخبار غیبی؛ بیت‌المال؛ جنگ‌های علی؛ مصایب شهادت زهرا (س)؛ مظلومیت علی (ع)؛ شهادت و صفات شیعه علی (ع).

◊ پارسای کویر؛ خاطرات و آموزه‌هایی از زندگی

آیت‌الله حاج شیخ محمد ابراهیم اعرافی انجمن آثار و مفاخر فرهنگی استان یزد، چاپ اول، مؤسسه بوستان کتاب قم، ۱۳۸۳، ۲۰۰ ص، رقعی.

کتاب حاضر، مجموعه خاطراتی است از اشخاص مختلف درباره آیت‌الله محمد ابراهیم اعرافی در خصوص زندگی، رفتار، شخصیت و مراقبت اخلاقی و معنوی وی. او در سال ۱۲۸۸ شمسی در روستای شهیدیه میبید در خانواده‌ای مذهبی متولد شد. تحصیلات اولیه را در یزد فراگرفت، برای تکمیل مقدمات و فراگیری سطح به حوزه علمیه مشهد رفت و نزد علمای معروف، علوم دینی را آموخت. سپس به حوزه علمیه عازم شد و در فقه، کلام، تفسیر و حدیث به مراتبی دست یافت. وی سرانجام در سال ۱۳۷۱ درگذشت.

◊ امام حسین و عاشورا نیان

احمد صادقی اردستانی، چاپ اول، نشر علم، تهران، ۱۳۸۴، ۳۴۴ ص، رقعی. واقعه عاشورا نه فقط آدمی را به حزن و اندوه فرو می‌برد بلکه وی را به تأمل و اندیشه وامی‌دارد که چگونه مردمان آن روزگار به شهادت فرزند رسول خدا رضایت دادند، فرزندی که سید جوانان بهشت بود و در دامان زهرا (س) رشد و نمو یافت، چرا این همه عظمت و بزرگی

را نادیده انگاشتند و دست ناپاکشان را به خون آن امام همام رنگین ساختند. زمینه این عمل وقیحانه و بی‌شرمانه چگونه فراهم شد. چرا امام حسین (ع) با همه توصیه‌های دوستان و نزدیکان به کوفه رفت، در حالی که از هر کسی به نفاق و دورویی کوفیان آگاهی داشت و چراهای دیگر. مؤلف محترم این اثر کوشیده در حد توان و بضاعت خویش پاسخ این سؤال‌ها را در اختیار مخاطب قرار دهد.

این کتاب مجموعه مقالات است که نویسنده پیش از این در مجله‌ها و روزنامه‌ها به چاپ رسانده است و به درخواست علاقه‌مندان و دوستاران به جمع‌آوری آنها اقدام کرده است. وی بنیاد این نوشته را بر یک مقدمه و سیزده فصل گذاشته که عنوان هر یک از آنها به ترتیب عبارتند از: مبانی اعتقادی و زمینه‌های نهضت عاشورا؛ مسلم‌بن عقیل؛ سفیر شهید حسین؛ هجرت و قیام امام حسین (ع)؛ مبانی هنری قابل استنباط از فرهنگ عاشورا؛ احد، صفین، عاشورا؛ شهادت و شفاعت؛ سوگواری بر امام حسین و فلسفه آن؛ مقام بلند حضرت ابوالفضل (ع)؛ شجاعت زینب؛ دانشمند آموزگار ندیده؛ خطابه آتشین زینب؛ ولادت نورانی پیامبر؛ رحلت جانسوز پیامبر.

◊ ادبیات

◊ سمینار ادبیات داستانی و گفتگوی تمدن‌ها نگار اسکندر فر، ترجمه اسدالله امرایی و موسی بیدج، چاپ اول، کارنامه، فرخ‌نگار، تهران، ۱۳۸۳، ۴۱۴ ص، وزیری. این مجموعه مشتمل است بر متن سخنرانی، مقالات و داستان‌های عرضه شده در همایش جهانی ادبیات داستانی و گفتگوی فرهنگ‌ها در تاریخ چهاردهم تا شانزدهم اسفند ماه ۱۳۸۰ در جزیره کیش. در بخش پایانی نیز مقالاتی درباره نقد نحوه برگزاری سمینار درج شده است. عناوین موضوعات عبارتند

منتشر نشده علی دشتی است درباره جنبه‌های مختلف شخصیت ناصر خسرو و بررسی مختصات شعر او که با ذکر نمونه‌های متعددی از اشعار ناصر خسرو فراهم آمده است. نویسنده ویژگی‌های شاعر را با طرح این عناوین توصیف می‌کند: شاعر بی‌همتا؛ شاعر پرخاشگر؛ شاعر خردگرا و شاعر حکمت شعار. پس از آن حالات روحی و تحول فکری ناصر خسرو و سرگذشت آن بازگو می‌شود (آن چنان که همین تحول فکری سبب می‌شود حکمت و شعر او در خدمت عقیده شاعر قرار گیرد). مباحث پایانی کتاب، وصف روحیات و اندیشه ناصر خسرو و نیز نمونه‌های مختلفی از اشعار او را شامل می‌شود.

◊ شهید اما شوکران: غزل اجتماعی معاصر از عهد مشروطه تا دهه هفتاد (۱۳۸۰)

مهدی مظفری ساوجی، چاپ اول، کتابسرای تندیس، تهران، ۱۳۸۳، ۸۳۲ص، وزیری.

بخش اول کتاب با عنوان «غزل فارسی از ابتدا تا عهد مشروطه» این مباحث را در بر می‌گیرد: نگاهی اجمالی به جریان شکل‌گیری غزل در ادبیات فارسی؛ غزل اجتماعی در حوزه عاطفه و خیال اندیشه شاعران سبک عراقی؛ بررسی اجمالی غزل عهد صفوی (سبک هندی)؛ نگاهی کوتاه به غزل دوره بازگشت. بخش دوم کتاب که «غزل فارسی از عهد مشروطه تا دهه هفتاد» نام دارد، شامل دو فصل است: نگرشی بر کیفیت غزل اجتماعی از عهد مشروطه تا ۱۳۵۷؛ بررسی اجمالی روند و روان غزل اجتماعی از ۱۳۵۷ تا دهه هفتاد. در بخش سوم نمونه‌هایی از غزلیات اجتماعی شاعران این دوران در سه مقطع خاص درج شده که عبارتند از: از عهد مشروطه (۱۲۵۸) تا کودتا (۱۳۳۲) شامل اشعاری است از ادیب پیشاوری،

است: نیکی‌های ماه؛ تحلیلی بر اسطوره باران کرداری؛ درباره پیوند اسطوره و زبان؛ درباره جایگاه زن و زبان پهلوی؛ خسرو و شیرین در دو روایت؛ حادثه در عشق رودابه و زال؛ اسطوره نوآیین کیخسرو؛ رستم دستان؛ نشانه‌های زن سروری در چند ازدواج داستانی در شاهنامه؛ کرم هفتواد و اژدهای جیرفت؛ گرمابه باستانی ایرانی؛ آرایش رنگ؛ پنداشته ناپاکی و تطهیر در کتاب شایست ناشایست و نوپارانی (برگردان مختصر از چند متن به ویژه دینکرد و شایست ناشایست).

◊ قصه‌های آبی (رویکرد قصه ایرانی معاصر به قصه‌های دینی)

حسن محمودی، چاپ اول، هزاره سوم اندیشه، تهران، ۱۳۸۳، ۳۰۴ص، رقعی.

در مقالات این مجموعه به نوعی از ارتباط ادبیات داستانی با فرهنگ دینی سخن به میان آمده و طی آن برخی اسطوره‌ها و قصه‌های دینی و بن‌مایه‌های آن بررسی شده است؛ برخی از این مقالات عبارت‌اند از: سطرهای سفید [بررسی قصه‌های قرآن]؛ عصر روایت [بررسی قصه‌های دینی]؛ روایت خطی (منابع شگردهای داستان‌نویسی در ادبیات کهن)؛ افسانه آفرینش و قصه ایرانی معاصر؛ ردپای قصص الانبیاء در رمان سنگ صبور؛ روضه قاسم و صبر ایوب؛ اقتدار راوی و سرزمین قصه؛ قصه ازلی-ابدی هابیل و قابیل. در بخش دوم کتاب این قصه‌ها به چاپ رسیده است: مرا بیوس؛ خلق تنگ ابلیس؛ مغار بر آبتوس؛ عیسی می‌آید؛ برکه کلاغ‌ها؛ از زبان شیطان؛ یکی از زن‌ها دارد می‌میرد.

◊ تصویری از ناصر خسرو

علی دشتی، چاپ اول، زوار، تهران، ۱۳۸۳، ۳۵۴ص، رقعی.

کتاب حاضر مجموعه یادداشت‌های

از: پیام‌ها، سخنرانی‌ها، مقالات؛ سخنرانی افتتاحیه؛ متن سخنرانی دکتر سید عطاءالله مهاجرانی؛ پیام محمود دولت‌آبادی؛ متن سخنرانی پرویز شهریار؛ ادبیات رسانشی؛ داستان گفتگوی میان فرهنگ و واقعیت فرهنگ گفتگو؛ گفتگوی قصه‌نویسان؛ اول، گفتگوی درون فرهنگی؛ متن سخنرانی ویولت رازق پناه؛ گفتگو فضیلت متفکران؛ داستان: یک روز بهاری؛ کف‌بین؛ شمعدانی‌ها؛ داستان سوم شخص مفرد غایب در گذشته؛ مشاغل خانوادگی؛ مانع؛ دوم شخص مفرد؛ مهر من؛ از چاه به چاه؛ باگارد باز؛ کودک این راه؛ وضعیت؛ عیسی قلبی؛ چهار عکس فوری از سحر.

◊ کتاب شاعران: گزیده اشعار و مقالات

ترجمه مراد فرهادپور و یوسف ابادری، چاپ اول، فرخ نگار، تهران، ۱۳۸۳، ۳۴۴ص، رقعی.

مجموعه حاضر شامل برگزیده‌ای است از اشعار شاعران مدرنی چون تراکل، سلان، استیونس، تسوتایوا و مالارمه که هر یک از آنها نیز با مقالاتی از هامبورگر، هیوارد و سارتر در معرفی و تحلیل شعر آنان همراه است. در پایان کتاب نیز اشعاری از پسوا، ریلکه، اودن، والر، بودلر و تدهیوز درج شده است. همچنین دو مقاله انتقادی به نام ورطه شعر مدرن و تناقضات مدرنیسم دارد که طی آنها از دو دیدگاه مخالف درباره شعر مدرنیسم بحث شده است.

◊ داغ گل سرخ و چهارده گفتار دیگر درباره اسطوره کتابیون مزداپور، چاپ اول، اساطیر، مرکز بین‌المللی گفتگوی تمدن‌ها، تهران، ۱۳۸۳، ۳۳۶ص، وزیری.

این مجموعه مشتمل بر پانزده مقاله در باب اسطوره به ویژه اسطوره در ادبیات و فرهنگ ایرانی است. مقاله نخست با اشاره به نمونه‌هایی از اساطیر، شرح و توضیحی از اسطوره را دربر دارد. مقالات آن با این عناوین به چاپ رسیده

ابوالقاسم حالت، عماد خراسانی، محمد فرخی یزدی، ایرج میرزا، حبیب یغمایی و دیگران؛ از کودتا (۱۳۳۲) تا پیروزی انقلاب (۱۳۵۷) اشعاری از منوچهر آتشی، هوشنگ ابتهاج، مهرداد اوستا، سیمین بهبهانی، هاشم جاوید، شفیعی کدکنی، خسرو گلسرخی، محمدحسن معیری و دیگر شاعران این دوره؛ از پیروی انقلاب (۱۳۵۷) تا دهه هفتاد (۱۳۸۰) نیز حاوی اشعاری است از قیصر امین‌پور، محمدعلی بهمنی، قاسم رفیعا، ظاهر سارایی، مجید شفق، عمران صلاحی، سیاوش کسرایی، حسین منزوی، شهرام وفايي و دیگران.

◇ گونه‌های نوآوری در شعر معاصر ایران

کاووس حسن‌لی، چاپ اول، نشر ثالث، دبیرخانه شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی، تهران، ۱۳۸۳، ۱۲۵ص، رقی.

این اثر نوآوری در شعر معاصر ایران را در چهار بخش زبان، صور خیال، شکل و ساختار و معنا و محتوا-با ذکر نمونه‌ها و نقل قول‌های مختلف- بررسی می‌نماید. مقدمه کتاب بحث مفصلی است با موضوع جریان‌شناسی شعر معاصر و بخش پایانی نیز به نوآوری در قالب‌های گذشته شعر فارسی اختصاص یافته است. نگارنده در آغاز (مقدمه) ضمن بررسی جریان شعر معاصر ایران خاطر نشان می‌کند: نامدارترین پیروان نیما در شعر معاصر ایران کسانی بودند که توجه به ارزش‌های هنری و زبانی در سخن، آنها را از گرایش پرداختن به دردهای اجتماعی باز نداشت، شاعرانی همچون شاملو، اخوان، فرخزاد، کسرایی، شفیعی کدکنی، آتشی و...

◇ پارسی دری

رحیم مسلمانیان قبادیانی، چاپ اول، مؤسسه انتشارات امیرکبیر، تهران، ۱۳۸۳، ۲۴۶ص، وزیری.

این مجموعه شامل مقالاتی است از

نگارنده درباره زبان و ادب فارسی که عمدتاً به جایگاه برخی سرایندگان و مختصات و شناخت شعر آنان اختصاص دارد. مقالات این مجموعه عبارتند از: سه سخن درباره استاد رودکی؛ چند سخن درباره حکیم فردوسی؛ چهار سخن درباره حکیم ناصر خسرو قبادیانی؛ دو سخن درباره چهار مقاله؛ حکیم نظامی؛ نقشی جاوید (فردوسی، نظامی، خسرو دهلوی)؛ خواجه نصیر نظریه دانی بی نظیر؛ بررسی و چاپ آثار سعدی در تاجیکستان؛ خواجه و طرز خواجو؛ دو نشان شعر عالی (بررسی چند بیت حافظ از منظر زیبایی‌شناسی)؛ عناصر زیبایی‌شناسی در شعر کمال خجندی؛ تخلص چیست، گریزگاه کدام؛ حیات اجتماعی و تصویر شاعرانه.

◇ سلامان و ابدال (اسطوره‌ای یونانی در فرهنگ ایرانی و فلسفه اسلامی در چهارده روایت)

سید حسن امین، چاپ اول، انتشارات دایرةالمعارف ایران شناسی، تهران، ۱۳۸۳، ۲۷۰ص، وزیری.

«سلامان و ابدال» داستانی است که حنین بن اسحاق آن را از یونانی به عربی درآورد و بعدها دستمایه کار عرفا و فلاسفه قرار گرفت. قرائت‌های مختلفی از این متن در کتاب‌های عربی و فارسی به چشم می‌آید که کتاب حاضر به نحوی شایسته و بایسته آنها را گرد آورده و بیان کرده است. مؤلف برخی موارد مبهم را معلوم خاطر مخاطب می‌سازد و به نتیجه‌گیری می‌پردازد و شاید «مهمترین نتیجه‌گیری این مطالعه در مباحث انتقال فرهنگ هرمسی از یونانی و مصر به ایران در تاریخ پیش از اسلام از یک سوی و انتقال یک اسطوره یونانی به یک قصه رمزی و فلسفی و کلامی در فرهنگ پس از اسلام از سوی دیگر باشد». این اثر از چندین بخش تشکیل یافته است که عنوان هر یک به ترتیب عبارت است از: مقدمه؛ روایت یونانی

سلامان و ابدال؛ روایت ایرانی به گزارش ابن‌سینا؛ روایت‌های خواجه نصیر طوسی؛ روایت فرجی ابن طفیل؛ روایت جمال‌الدین بحرانی؛ اشاره‌ای به سلامان و ابدال در تاریخ و صاف الحضرة؛ روایت منظوم عبدالرحمن جامی؛ روایت عبدلی بیگ شیرازی؛ ترجمه قطب‌الدین اشکوری؛ روایت موسی حسن گیلانی؛ روایت محمدبن میرزا علی زمانی اصفهانی؛ روایت منظوم امین‌الشریعه؛ روایت شیخ عبدالرحیم فصولی؛ ترجمه ابوالقاسم سبحان؛ سیر سلامان و ابدال در تاریخ فلسفه؛ دیگر نکات برجسته داستان؛ بحث ادبی؛ ادبیات؛ نتیجه.

◁ مجموعه‌ها

◇ بر ساحل جزیره سرگردانی: جشن نامه دکتر سیمین دانشور

علی دهباشی، چاپ اول، سخن، تهران، ۱۳۸۳، ۱۲۴۸ص، وزیری.

ساحل جزیره سرگردانی عنوان جشن نامه دکتر سیمین دانشور است که در آغاز، سالشمار و کتاب‌شناسی سیمین دانشور درج گردیده و پس از آن مقاله‌ای در معرفی پدر سیمین دانشور به قلم محمدحسین عزیزی آورده شده است. مقالات و مطالب بعدی این مجموعه در قالب این موضوعات گرد آمده است: درباره سیمین و خاطراتی از او؛ نقد آثار سیمین؛ نقدهایی درباره سووشون و مجموعه‌های داستان؛ نقدهایی درباره جزیره سرگردانی؛ گفتگوها و شعرهایی درباره سیمین. در پایان این مجموعه نمونه‌هایی از آثار سیمین دانشور فراهم آمده که عبارتند از: بخش‌هایی از سووشون؛ به کسی سلام کنم؛ سوترا؛ غروب جلال؛ دو نوع لبخند؛ خاطرات سیمین دانشور از پروین اعتصامی.

